

EUROOPA POOLAASTA TEMAATILINE TEABELEHT

AGRESSIIVSE MAKSUPLANEERIMISE TÕKESTAMINE

1. SISSEJUHATUS

Agressiivne maksuplaneerimine seisneb selles, et maksumaksjad vähendavad oma maksukohustust abinõudega, mis võivad olla küll seaduslikud, kuid on vastuolus seaduse eesmärgiga. Agressiivse maksuplaneerimise alla kuulub ka maksusüsteemi lünkade ja maksusüsteemidevahelise kokkusobimatuse ärakasutamine. Agressiivne maksuplaneerimine võib kaasa tuua ka topeltmaksuvabastuse või topeltmahaarvamised.

Agressiivse maksuplaneerimise vastu võitlemine on hädavajalik, et kindlustada maksutulud avaliku sektori investeeringute, hariduse, tervishoiu ja heaolu jaoks, et tagada õiglane maksukoormuse jagamine ning säilitada maksumaksjate maksumoraal ja vältida ettevõtete konkurentsivõime moonutamist.

EL on võtnud agressiivse maksuplaneerimise vastu võitlemiseks mitmeid meetmeid, sealhulgas on võtnud vastu maksustamise vältimise vastase direktiivi ja nõukogu direktiivi ettepaneku, millega muudetakse direktiivi (EL) 2016/1164 kolmandate riikidega seotud hübriidsete ebakõlade osas. Viimati nimetatud direktiiviga nähakse ette meetmed ELi mittekuuluvate riikidega

seotud hübriidsete ebakõlade¹ lahendamiseks.

Et soodustada maksude läbipaistvust, võttis nõukogu vastu komisjoni ettepaneku eelotsuste automaatse teabevahetuse kohta, mis algas 2017. aasta teisel poolel. Lisaks võttis nõukogu vastu komisjoni ettepaneku, milles käsitletakse hargmaiste ettevõtete kohta riikide kaupa esitatavate aruannete automaatset teabevahetust. Kõnealune automaatne teabevahetus algab 2018. aastal. 2017. aasta juunis võttis komisjon vastu ettepaneku, milles käsitletakse eeskirju, mille kohaselt on maksuplaneerimise vahendajatel kohustus avaldada agressiivse maksuplaneerimise kavasad. Hiljuti tühistati või muudeti tegevusjuhendiga² mitut patenditulu maksustamise erikorda³. Nimekirja koostamine väljaspool ELi koostööd

¹ Hübriidseid ebakõlasid käsitlevate kokkulepete puhul kasutatakse ära üksuse või finantsinstrumendi eri maksukohtlemist kahes või enamal jurisdiktsioonis, et saavutada topeltmaksuvabastus.

² Äriühingute maksustamise käitumisjuhend töötati välja 1997. aastal eesmärgiga tuvastada kahjulikud maksumeetmed, mis mõjutavad ebasobivalt ettevõtete tegevuse asukohta ELis. Käitumisjuhend ei ole õiguslikult siduv, küll aga on sellel poliitilist mõjujõudu. Selle käitumisjuhendi vastuvõtmisega on liikmesriigid kohustunud hoiduma uute kahjulike maksumeetmete kasutuselevõttust ja muutma mis tahes õigusnorme või tavasid, mis on kõnealuse käitumisjuhendi põhimõtete seisukohalt kahjulikud.

³ Patenditulu maksustamise erikord on intellektuaalomandi tulude jaoks ette nähtud spetsiaalne maksukord.

mittetegevatest maksujurisdiiktsioonidest peaks lõpule jõudma 2017. aasta detsembris. Ja lõpuks pakuks äriühingu tulumaksu ühtne konsolideeritud maksubaas⁴, mille komisjon 2016. aastal uuesti käivitas, igakülgset lahendust kasumi ümberpaigutamise probleemile, kuid selle üle käivad veel läbirääkimised.

Hoolimata nendest saavutustest kaotavad valitsused piiriülese agressiivse maksuplaneerimise tõttu ikka veel suuri summasid maksutulust. Lisaks on maksustamise vältimise piiriülesuse ja liikmesriikide majanduse lõimumise tõttu vaja kooskõlastatud lähenemisviisi, mille kohaselt olemasolevaid eeskirju rakendada.

2. LIIKMESRIIKIDE MAKSUPOLIITILISED PROBLEEMID

2.1. Agressiivse maksuplaneerimise majanduslikud tagajärjed

2.1.1. Maksutulude kaotamine

Maksustamise vältimine läheb igal aastal maksuma miljardeid eurosid. ELis tehtud hinnangute kohaselt ulatub ELi piires kasumi ümberpaigutamise tõttu kaotatud tulu ligikaudu 50–70 miljardi euroni⁵. See on võrdne 17 %ga äriühingute tulumaksust saadavatest tuludest (2013. aastal) ja 0,4 %ga SKPst (alumine piir). Nende riikide valitsused, kelle maksubaas on kahanenud, on sunnitud suurendama tulu teiste maksude abil, et oleks piisavalt vahendeid majanduskasvu soodustavate reformide ja ümberjaotamise tarbeks.

Ühel territooriumil toimuval agressiivsel maksuplaneerimisel on ülekanduv mõju teistele territooriumidele. Kasumi ümberpaigutamisel ühte liikmesriiki või ühe liikmesriigi kaudu tekib maksubaasi kadu teises liikmesriigis. Liidule tervikuna

tekivad selged maksutulude kaod isegi siis, kui mõnes liikmesriigis maksutulud tänu kasumi ümberpaigutamise tõttu suurenenud maksubaasile kasvavad.

2.1.2. Võrdsete võimaluste puudumine

Agressiivne maksuplaneerimine moonutab ka võrdseid võimalusi, kui võrrelda ettevõtteid, kellel õnnestub jätta neile ettenähtud maksuraha maksmata, teiste ettevõtetega, kellel puudub juurdepääs sarnastele piiriülestele maksuplaneerimise võimalustele **(enamasti kodumaised ja/või väiksemad ettevõtted)**. Uuringud näitavad, et suure maksukoormusega riikides asuvad hargmaised ettevõtted maksavad umbes 30 % vähem makse kui võrreldavad kodumaised ettevõtted⁶.

Hiljutine uuring näitab, et agressiivse maksuplaneerimisega ettevõtted lõikavad kasu potentsiaalselt märkimisväärsest tegelike maksude vähenemisest ja seda kasu saadakse ühiskonna arvelt⁷. Agressiivse maksuplaneerimisega hargmaised ettevõtted lõikavad kasu konkurentsivõimelise hinna eelisest, mis võimaldab neil omandada turuosasid ja kõrvaldada turule sisenemise takistusi teiste ettevõtete kahjuks. On tõendeid seosest maksuplaneerimise ning kõrgema juurdehindluse ja suurema tööstuse kontsentreerumise vahel⁸. See võib tuua kaasa ebasoodsalt kõrged tarbijahinnad.

2.1.3. Õigluse puudumine ja mõju maksumaksja moraalile

Suurte hargmaiste ettevõtete agressiivne maksuplaneerimine avaldab halba mõju ka üldisele maksumaksjate moraalile. Need, kes täidavad oma kohustusi ja maksavad makse, näevad agressiivset maksuplaneerimist ühiskondliku lepingu rikkumisena. Teadlikkus ebaõiglasest tegevusest võib viia selleni, et teised maksumaksjad lõpetavad oma maksukohustuste täitmise. Hiljutised

⁴ Äriühingu tulumaksu ühtne konsolideeritud maksubaas on ühtsete eeskirjade komplekt, mille kohaselt arvutatakse ettevõtete maksustatavat tulu ELis.

⁵ Vt Dover, R., Ferrett, B., Gravino, D., Jones, E., ja Merler, S. (2015).

⁶ Vt Egger, P., Eggert, W., ja Winner, H. (2010).

⁷ Vt European Economic Research, ZEW (2016).

⁸ Vt OECD (2015), lk 181.

skandaalid on tekitanud maksustamise vältimise suhtes üldsuse rahulolematust. Lisaks võib agressiivsest maksuplaneerimisest tingitud tulude kaotus avaldada mõju ühiskonna heaks tehtavatele kulutustele, näiteks kulutustele, mis on vajalikud juurdepääsuks kvaliteetsele haridusele, tervishoiule ja sotsiaalteenustele, ning kulutused ümberjaotamise tarbeks. See omakorda süvendab ebavõrdsust ja tekitab veelgi rohkem sotsiaalset rahulolematust.

2.2. Peamised agressiivse maksuplaneerimise kanalid

Agressiivne maksuplaneerimine toimub kolme peamise kanali kaudu:

- i) **võlgade ümberpaigutamine**, mille korral kasutatakse ettevõtte sisevõlga selleks, et kunstlikult paigutada tulu suure maksukoormusega jurisdiktsioonist ümber väikese maksukoormusega jurisdiktsiooni;
- ii) **intellektuaalomandiõiguste ja immateriaalse vara strateegiline paigutamine**, mille puhul kergesti teisaldatav immateriaalne vara viiakse kunstlikult üle väikese maksukoormusega jurisdiktsioonidesse, ning iii) **siirdehindade (väär)kasutus**, mille korral väikese maksukoormusega jurisdiktsioonide maksubaase suurendatakse kunstlikult suure maksukoormusega jurisdiktsiooni maksubaasi arvelt⁹. Peale nende peamiste kanalite võivad hargmaised ettevõtted kasutada ära kahepoolsete maksulepingute sätteid, et minimeerida makse ja dividendide repatrieerimiskulusid (maksulepingute väärkasutus).

2.3. Peamised agressiivse maksuplaneerimise näitajad

2.3.1. Agressiivse maksuplaneerimise juriidilised näitajad

Agressiivse maksuplaneerimise näitajaid võib tuletada teatud

maksueeskirjadest või nende puudumisest.

Kuritarvitusevastaste eeskirjade puudumine

See näitajate rühm viitab maksustamise vältimise vastaste eeskirjade puudumisele. **Näiteid kuritarvitusevastastest eeskirjadest: intresside mahaarvamise ja väikese kapitaliseerituse eeskirjad ning välismaiseid kontrollitavaid äriühinguid käsitlevad eeskirjad.** Intresside mahaarvamise ja väikese kapitaliseerituse eeskirjade eesmärk on tõkestada maksude minimeerimise eesmärgiga kunstlikke võlaskeeme ning välismaiseid kontrollitavaid äriühinguid käsitlevate eeskirjade eesmärk on takistada kasumi ümberpaigutamist väikese maksukoormusega riiki või maksuvabasse riiki. Tasub märkida, et maksustamise vältimise vastase direktiiviga, mille nõukogu võttis vastu 2016. aasta juulis ja mis jõustub 2019. aastal, kuigi koos mõne erandiga, on kõikide ELi liikmesriikide jaoks nähtud ette intresside mahaarvamise eeskirjad ja välismaiseid kontrollitavaid äriühinguid käsitlevad eeskirjad.

Passiivsed näitajad

See näitajate rühm viitab maksueeskirjadele, mis ise ei edenda ega soodusta agressiivse maksuplaneerimise kanaleid, kuid mis on vajalikud agressiivse maksuplaneerimise kanalite töötamiseks. **Üheks oluliseks näiteks on kinnipeetavad maksud.** Kinnipeetavate maksude puudumise eesmärk on üldiselt topeltmaksustamise vältimine. Siiski võib see teatud tingimustes muuta agressiivse maksuplaneerimise lihtsamaks. Kinnipeetavate maksude olemasolu hoiab ära kasumi maksuvaba ümberpaigutamise ELi mittekuuluva riigi jurisdiktsiooni ning seega raskendab ja takistab agressiivset maksuplaneerimist, kuigi see võib kaasa tuua topeltmaksustamise või koormavad nõuded selle vältimiseks.

Aktiivsed näitajad

Mõni maksustamiskord võib ise hõlbustada agressiivset maksuplaneerimist või sellele

⁹ Et paremini mõista, kuidas hargmaised ettevõtted loovad maksustamise vältimise skeeme, vt Ramboll Management Consulting and Corit Advisory (2015).

Julgustada. Maksueeskirju on vaja hinnata üksikjuhtumite kaupa, et oleks võimalik teha järeldusi nende seose kohta agressiivse maksuplaneerimisega. Selline hinnang eeldab maksueeskirja tegeliku väljatöötamise ja rakendamise üksikasjalikku analüüsi, milles võetakse arvesse, millises ulatuses on maksueeskirjad kaitstud, näiteks kuritarvituse vältimise sätetega.

2.3.2. Agressiivse maksuplaneerimise majandusnäitajad

On hulk majandusnäitajaid, mida saab kasutada agressiivse maksuplaneerimise tuvastamiseks. Näiteks riikidel, keda agressiivsel maksuplaneerimisel kasutatakse, on tavaliselt (ebanormaalselt) suured finantsvood. Seega on tähtis uurida, kas finants- ja tegeliku majandustegevuse vahel valitseb võimalik vastuolu. Olulised on sellised näitajad nagu välismaiste otseinvesteeringute¹⁰ kogusumma, eriotstarbeliste üksuste poolsed välismaised otseinvesteeringud ja konkreetset finantsvood, nagu dividendide, intresside ja/või litsentsitasude vood, mida väljendatakse protsendina SKPst.

Välismaised otseinvesteeringud kajastavad sidusettevõtjate vahel piiriüleselt tehtud investeeringuid. Välismaised otseinvesteeringud kui sellised ei ole maksustamise vältimise näitajad, kuid osa nendest investeeringutest võib olla ajendatud maksustamise vältimise alasest tegevusest. Litsentsitasude vood kajastavad intellektuaalomandi ja immateriaalse vara lokaliseerimist. Muude oluliste näitajate hulka kuuluvad

---

¹⁰ Välismaine otseinvesteering on rahvusvahelise investeeringu liik, mille korral ühes riigis asuv üksus (otseinvestor) omandab teises riigis asuva ettevõtte (otseinvesteeringufirma) püsiva intressi, sealhulgas eriotstarbelise üksuse kaudu. Viimane on juriidiline isik, kelle eesmärk on saavutada piiratud, erilisi või ajutisi eesmärke. Otseinvesteeringufirma on selline ettevõtte, kus otseinvestor omab vähemalt 10 % lihtaktsiatest või hääleõigusest (või nende ekvivalendist juriidilise isiku õigusteta üksuse korral).

äriühingute tulumaksu summad protsendina SKPst, kahepoolsed impordihinna anomaaliad¹¹ ja maksulepingute väärkasutuse näitajad.

Äriühingute tulumaksu summad protsendina SKPst näitavad, et mõned riigid suudavad äriühingute tulumaksust saada eriti suurt tulu.

Kahepoolsed impordihinna anomaaliad võimaldavad tuvastada, kas kaubal on liiga kõrge või liiga madal hind. Mõned riigid kalduvad importima samu pooltooteid erineva hinnaga, mõned odavama hinnaga, eriti kui firmad asuvad väikese maksukoormusega riigis, ja mõned kallima hinnaga, eriti kui firmad asuvad suure maksukoormusega riigis. See võib näidata siirdehindadega manipuleerimist ja võib olla märk maksubaasi kahanemisest mõnes suure maksukoormusega riigis.

Maksulepingute väärkasutuse näitajad kajastavad asjaolu, et maksulepingute kombinatsiooni kasutamine võib minimeerida dividendide repatrieerimiskulusid. Selle asemel et investeerida otse investeeringut saavasse riiki, suunavad hargmaised ettevõtted investeeringu läbi kolmanda riigi, et lõigata kasu maksulepingute sätetest, mis puuduvad investeeringut tegeva ja investeeringut saava riigi vahel.

Mitte ükski nendest näitajatest ei tõenda küll iseenesest agressiivse maksuplaneerimisega ümberlükkamatut põhjuslikku seost, kuid neid näitajaid võib kasutada agressiivse maksuplaneerimise olemasolu paljastava tõendikogumi osana.

3. POLIITIKAMEETMED MAKSUPOLIITILISTE PROBLEEMIDE LAHENDAMISEKS

Liikmesriigid saavad takistada maksustamise vältimist õigusraamistiku tugevdamisega ja selliste riiklike maksustamiskordade reformimisega, mis võivad

---

¹¹ See viitab toodete keskmise hinna anomaaliatele kahepoolsete kaubavoogude (kahe riigi vahel) korral.

agressiivset maksuplaneerimist soodustada, samuti koostöö ja läbipaistvuse suurendamise abil.

Maksukuulekuskultuuri juurutamine on samuti oluline. Käesolevas jaos keskendutakse esimesele aspektile, s.t õigusraamistiku tugevdamisele ja maksustamiskordade reformimisele järgmise abil: rakendades tõhusaid maksustamise vältimise vastaseid eeskirju, muutes eeskirju, mis võivad kaudselt soodustada agressiivset maksuplaneerimist, ja muutes riikide maksukordi, mis lihtsustavad agressiivset maksuplaneerimist.

3.1. Maksustamise vältimise ärahoidmiseks tõhusate eeskirjade rakendamine

Nagu on selgitatud eespool, on kuritarvitusevastastel eeskirjadel selge eesmärk hoida ära agressiivne maksuplaneerimine. Vaja on kuritarvitusevastaste eeskirjade kiiret rakendamist. Maksustamise vältimise vastase direktiiviga kehtestatakse 2019.¹² aastal viis kuritarvitusevastast eeskirja, kuid nende eeskirjade puudumine teatud liikmesriikides ei kaitse praegu ELi agressiivse maksuplaneerimise eest.

3.2. Nende eeskirjade muutmine, mida võidakse väärkasutada ja mis võivad agressiivset maksuplaneerimist soodustada

Kolmandatele riikidele ette nähtud kinnipeetavad maksud, kui need on nõuetekohaselt kehtestatud, võiksid olla agressiivse maksuplaneerimise vastu võitlemise tõhusad vahendid. Kinnipeetavad maksud kehtestab iga liikmesriik igat liiki finantsvoo (intressid, dividendid ja litsentsitasud) jaoks ise.

3.3. Riikide selliste maksukordade muutmine, mis lihtsustavad agressiivset maksuplaneerimist

Euroopa poolaasta võimaldab muuta riikide selliseid maksutavasid, mis soodustavad piiriülest agressiivset maksuplaneerimist või muudavad selle

kergemaks, kuid mida on raske muuta olemasolevate vahenditega (nagu direktiivid, tegevusjuhendid).

4. OLUKORRA PÕHJALIK UURIMINE

4.1. Maksustamise vältimise ärahoidmiseks tõhusate eeskirjade rakendamine

Allpool esitatud tabelis on antud ülevaade kaht liiki **kuritarvitusevastaste eeskirjade puudumisest** liikmesriikides. Need on intresside mahaarvamise ja väikese kapitaliseerituse eeskirjad. Maksustamise vältimise vastase direktiiviga kehtestatakse kuritarvitusevastased eeskirjad, sealhulgas välismaiseid kontrollitavaid äriühinguid käsitlevad eeskirjad ja intresside mahaarvamise eeskirjad. Siiski, mis puutub intresside mahaarvamise eeskirjadesse, siis võivad liikmesriigid, kus on võrdväärset jõus ka siseriiklikud eeskirjad, lükata maksustamise vältimise vastase direktiiviga kehtestatud intresside mahaarvamise eeskirjade rakendamise edasi kuni 2024. aastani.

¹² Teatud sätteid hakatakse kohaldama teisel ajal.

Tabel 1. Ülevaade mõnest maksustamise vältimise vastasest eeskirjast, mida ei ole liikmesriikide õigusnormides, 2017

	BE	BG	CY	EE	HR	LU	MT	NL	RO	SI	AT	CZ	IE	LV	LT	PL	SK	DE	EL	FI	HU	PT	FR	IT	SE	UK	DK	ES	
Intresside mahaarvamise ja väikese kapitaliseerituse eeskirjad	✓	✓	x	x	✓	✓	x	✓	✓	✓	✓	✓	x	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Välismaiseid kontrollitavaid äriühinguid käsitlevad eeskirjad	x	x	x	x	x	x	x	✓	x	x	x	x	x	x	✓	✓	x	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	

Allikas: Ramboll Management Consulting and Corit Advisory (2015).

4.2. Nende eeskirjade muutmine, mida võib väärkasutada ja mis võivad soodustada agressiivset maksuplaneerimist

Mõnel liikmesriigil ei ole kolmandatele riikidele ette nähtud kinnipeetavaid makse, mis võiksid

kaitsta nende maksusüsteemi agressiivse maksuplaneerimise eest, mille korral kasutatakse intresside, dividendide ja/või litsentsitasude vooge. Teised liikmesriigid on aga need maksud juba kehtestanud.

Tabel 2. ELi liikmeriikide kinnipeetavad maksud, mis on ette nähtud kolmandate riikide jurisdiktsioonidele, 2017

	HU	MT	CY	EE	LU	NL	IE	SK	UK	AT	DE	FI	SE	BE	BG	CZ	DK	EL	ES	FR	HR	IT	LT	LV	PL	PT	RO	SI
Litsentsitasud	x	x	✓	✓	x	x	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Intressid	x	x	x	x	x	x	✓	✓	✓	x	x	x	x	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Dividendid	x	x	x	x	✓	✓	x	✓	x	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

Allikas: ZEW (2016), koos siseriiklikel reformidel põhinevate uuendustega.

Märkused.

1) Eespool toodud tabelis keskendutakse siseriiklike kinnipeetavate maksude määradele, s.t määradele, mida on täpsustatud siseriiklikus äriühingute tulumaksuseaduses. Seega ei kajasta see kinnipeetavate maksude määrasid, mida on täpsustatud topeltmaksustamise vältimise lepingutes.

2) Rist tähendab, et liikmesriik ei kohalda kinnipeetavat maksu (mis ületab 0 %).

4.3. Riikide selliste maksukordade muutmine, mis lihtsustavad agressiivset maksuplaneerimist

Mõned liikmesriigid võtsid meetmeid, et kohandada oma patenditulu maksustamise erikordi maksubaasi kahanemise ja kasumi ümberpaigutamise projekti¹³ 5. meetme järgi, nagu on heaks

kiidetud äriühingute maksustamise käitumisjuhendiga.

Mõni siseriiklik maksukord on ikka veel vaja üle vaadata, et hoida ära agressiivset maksuplaneerimist hargmaiste ettevõtete poolt. Eespool nimetatud Rambolli 2015. aasta uuringus tuuakse välja mitu sellist eeskirja ja nende levimus liikmesriikides. Maksueeskirju on siiski vaja hinnata üksikjuhtumite kaupa, enne kui hakatakse tegema järeldusi nende seose kohta agressiivse maksuplaneerimisega.

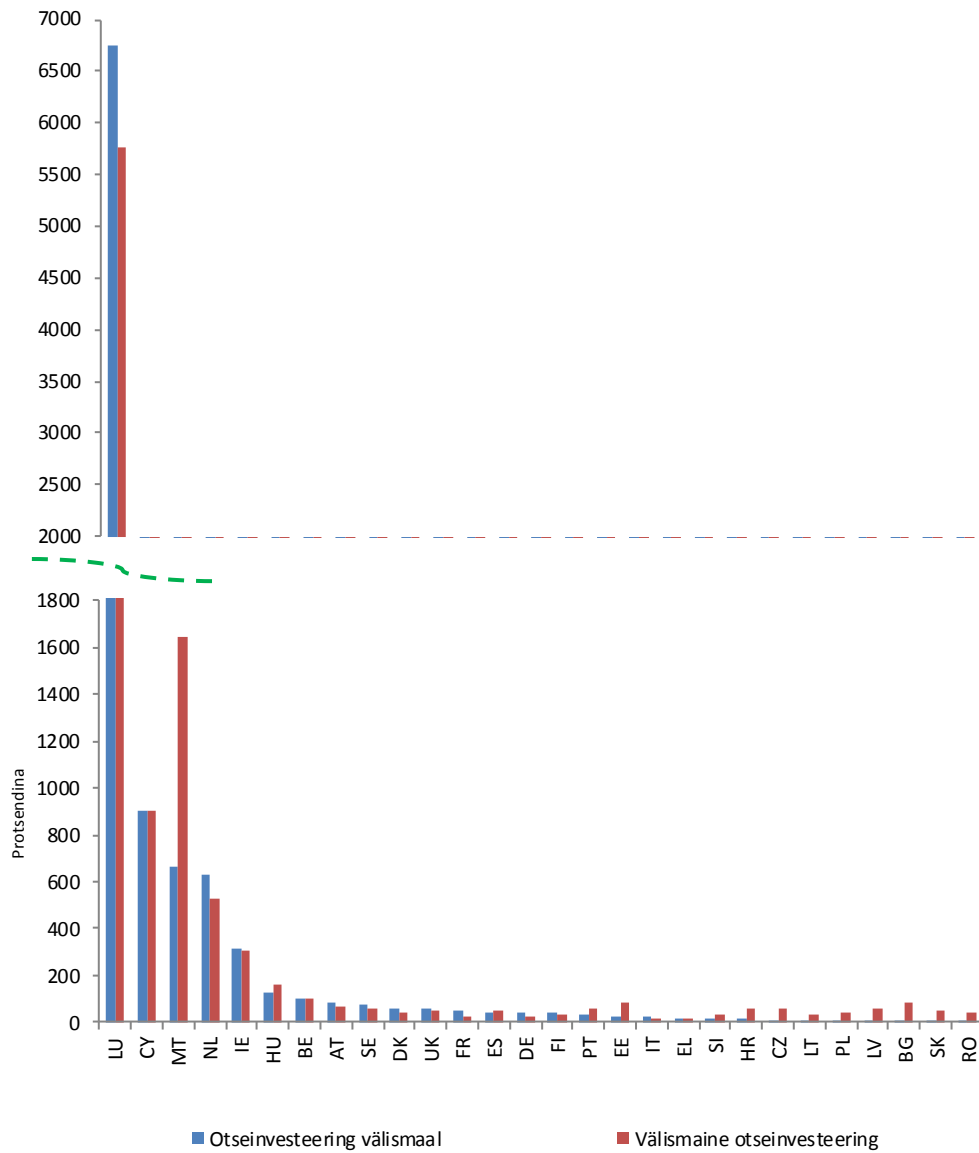
¹³ Maksubaasi kahanemise ja kasumi ümberpaigutamise projekti raames, mida juhivad G20 ja OECD, pakutakse mitut meetet, mille eesmärk on tõkestada maksuplaneerimise strateegiaid, mille korral kasutatakse ära maksueeskirjade lünki ja kokkusobimatust, et kunstlikult paigutada tulud ümber väikese maksukoormusega või maksuvabadesse asukohtadesse, kus majandustegevus puudub või on vähene.

4.4. Ülevaade agressiivse maksuplaneerimise hiljutistest majandusnäitajatest

Järgnevalt on esitatud kõige uuemad andmed mõne peamise majandusnäitaja kohta.

Joonis 1. Välismaiste otseinvesteeringute osakaal protsendina SKPst, 2015

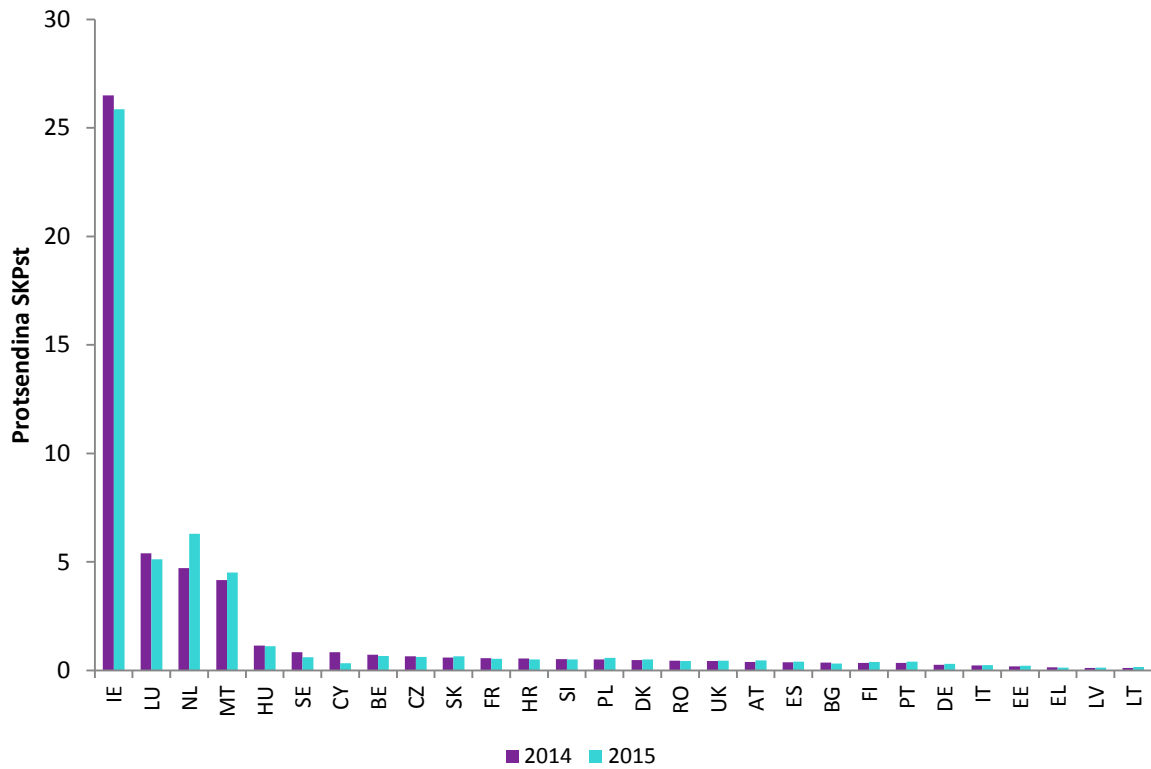

Allikas: Euroopa Komisjon (peagi avaldatav), Eurostat

Märkused. 1) Välismaine otseinvesteering aruandvas riigis viitab välismaalaste tehtud investeeringule aruandvas riigis asuvasse ettevõtetesse. Otseinvesteering välismaal tähendab residentide tehtud investeeringut välismaal asuvasse sidusettevõtetesse. 2) Otseinvesteeringute maht välismaal viitab investeeringute suurusele ajavahemiku lõpus.

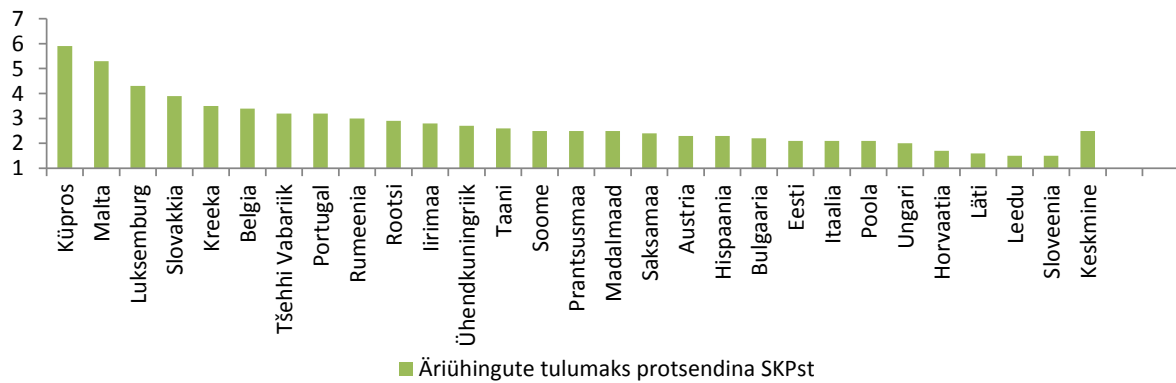

Joonis 2. Intellektuaalomandi kasutamise eest makstud tasud (deebet) protsendina SKPst

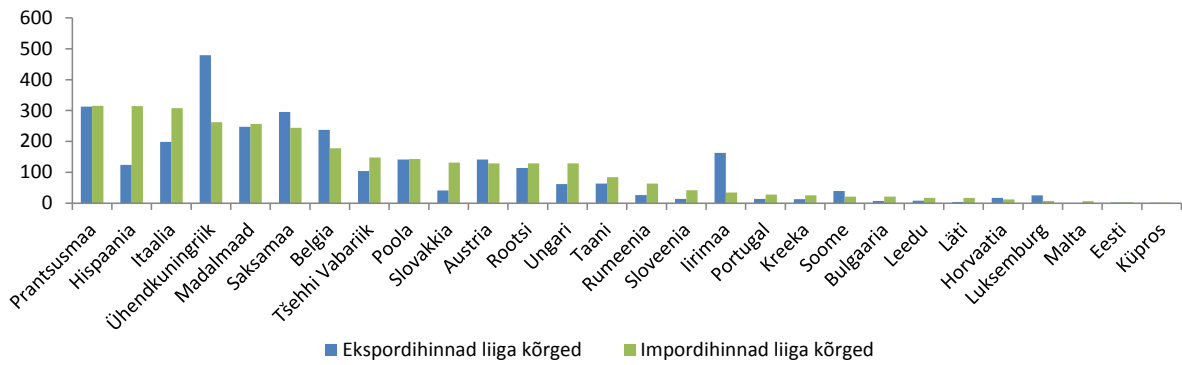
Allikas: Euroopa Komisjon (peagi avaldatav), Eurostat

Joonis 3. Äriühingute tulumaks protsendina SKPst, 2015

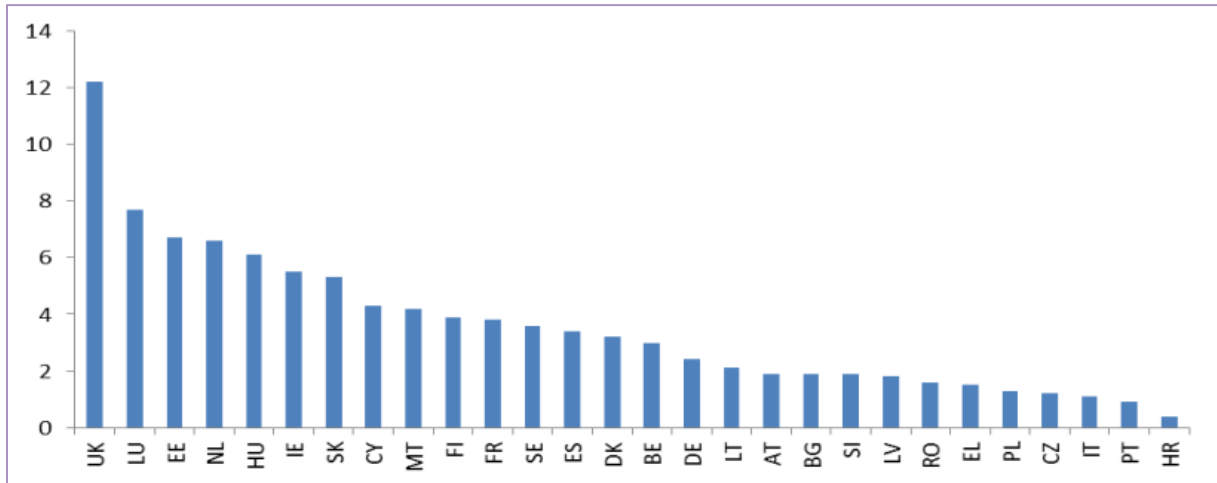
Allikas: Euroopa Komisjon (2017)

Joonis 4. Kahepoolsed impordihinna anomaaliad, 2015

Allikas: IHS (peagi avaldatav)

Joonis 5. Maksulepingute väärkasutuse köitvus: keskne indeks

Allikas: van't Riet ja Lejour (2017), IHS (peagi avaldatav)

Märkused. Keskne indeks viitab maksude optimaalsete repatrieerimisteede (mis hõlmavad asjaomast riiki) SKPga kaalutud protsendile.

5. KASULIKUD ALLIKAD

- Dover, R., Ferrett, B., Gravino, D., Jones, E., ja Merler, S. (2015), „Bringing transparency, coordination and convergence to corporate tax policies in the European Union“, Euroopa Parlamendi uuringuteenistuse tellitud uuring, 2015.
- Egger, P., Eggert, W., ja Winner, H. (2010), „Saving Taxes through Foreign Plant Ownership“, *Journal of International Economics*, nr 81, lk 99–108.
- Euroopa Komisjon (peagi avaldatav), „Tax policies in the European Union: 2017 Survey“.
- Euroopa Komisjon (2017), „Taxation trends in the European Union: 2017“, Luxembourg.
- IHS (peagi avaldatav), „Aggressive tax indicators“.
- OECD (2015), „Measuring and Monitoring BEPS, Action 11 – 2015 Final Report“, OECD/G20 maksubaasi kahanemise ja kasumi ümberpaigutamise projekt, OECD Publishing, Pariis.
- Ramboll Management Consulting and Corit Advisory (2015), „Study on Structures of Aggressive Tax Planning and Indicators“, Taxation Paper No 61.
- van't Riet ja Lejour (2017), „Optimal Tax Routing: Network Analysis of FDI diversion“, CPB Discussion Paper 349.
- ZEW, Centre For European Economic Research (2016), „The Impact of Tax Planning on Forward-Looking Effective Tax Rates“, Taxation Papers No 64.
- Maksustamise vältimise vastane pakett
http://ec.europa.eu/taxation_customs/taxation/company_tax/anti_tax_avoidance/index_en.htm
- Äriühingu tulumaksu ühtne konsolideeritud maksubaas:
https://ec.europa.eu/taxation_customs/business/company-tax/corporate-tax-reform-package_en_en

Kuupäev: 20.11.2017